

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Lausuntopyyntö 16/010/2019

**LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAEIKSI
VARHAISKASVATUSLAIN JA LASTEN KOTIHOIDON JA YKSITYISEN HOIDON
TUESTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA**

Luonnostellussa esityksessä ehdotetaan muutettavaksi varhaiskasvatuslakia ja lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annettua lakia. Varhaiskasvatuslain muutoksella lapselle palautettaisiin subjektiivinen oikeus kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen. Vastaava muutos ehdotetaan tehtäväksi myös lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain yksityisen hoidon tukea koskevaan sääntelyyn. Yksityisen hoidon tukena maksettaisiin korkeampaa tukea, kun lapsi osallistuu varhaiskasvatukseen kokoaikaisesti. Alennettua yksityisen hoidontukea maksettaisiin, kun lapsi osallistuu esiopetuksen tai perusopetuksen lisäksi järjestettävään varhaiskasvatukseen.

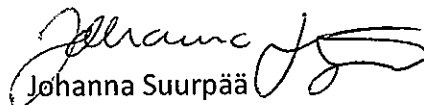
Luonnosteltu hallituksen esitys perustuu pääministeri Rinteen hallituksen ohjelmaan 3.6.2019. Esitysluonnoksessa arvioidaan vuonna 2016 voimaan tulleen varhaiskasvatusoikeuden rajauksen vaikutuksia ja silloisella uudistuksella tavoiteltujen säästöjen toteutumista. Luonnoksen mukaan henkilöstökustannusten pieneneminen on jäänyt 27 prosenttiin etukäteen arvioidusta. Luonnoksessa arvioidaan niin ikään nyt ehdotetun sääntelyn vaikutuksia muun muassa eri paikkakunnilla asuvien lasten ja perheiden kannalta. Esitysluonnoksessa katsotaan esityksen parantavan lasten yhdenvertaisuutta vanhempien taustoista ja perheen tilanteesta riippumatta.

Luonnoksen säätämisyjärjestysperusteluissa on arvioitu esitystä perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuussääntelyyn, 16 §:n sivistyksellisiä oikeuksia koskevan sääntelyyn ja 19 §:n sosiaaliturvaa koskevan sääntelyyn kannalta. Arviointi on sinänsä asianmukaista, mutta siinä olisi lisäksi perusteltua tuoda

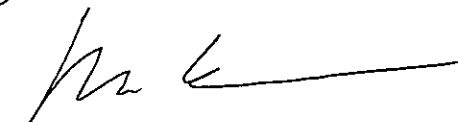
esille perustuslakivaliokunnan lausunto PeVL 12/2015 vp, joka koski tuolloin käsittelyssä ollutta varhaiskasvatusoikeuden kavennusta. Vaikka perustuslakivaliokunta katsoi tuolloin käsittelyssä olleen lakiesityksen täyttävän riittävällä tavalla perustuslain 19 §:n 3 momentin säännökset, valiokunta korosti, että tilanteissa, joissa lapsen etu sitä vaatii, on lapselle järjestettävä varhaiskasvatusta kokopäiväisesti. Valiokunta edellytti lisäksi hallituksen tarkoin seuraavan lainsäädännön toimeenpanoa, jotta lasten ja lapsiperheiden perusoikeudet eivät käytännössä vaarannu (s. 5).

Luonnoksessa esitetyn perusteella, ja kiinnittäen erityisesti huomiota eri tavoin haavoittuvassa asemassa oleviin lapsiin ja perheisiin, voidaan ehdotetun sääntelyn katsoa paitsi olevan sopuosinnussa perustuslain perusoikeussääntelyn kanssa, myös edistävän perustuslain 6, 16 ja 19 §:ssä turvattujen oikeuksien tosiasiallista toteutumista.

Ylijohtaja

Johanna Suurpää

Lainsäädäntöneuvos

Timo Makkonen